

Portugees wit: alvarinho, xisto en amforen

22 september 2023 · door Jens De Cuyper

Zes witte wijnen uit Vinho Verde, Douro, Dão, Bairrada en Alentejo — van granietbodems tot wijn uit terracotta amforen.

Meer dan tweeduizend jaar wijntraditie en ruim driehonderd inheemse druiven, en toch kent iedereen het land vooral van port. Op 21 september 2023 opende Wijnclub Zottegem het wijnjaar met zes witte Portugezen: alvarinho uit Vinho Verde, een schistblend uit de Douro, granietwijn uit de Dão, kalksteen uit Bairrada en een amforenwijn uit de Alentejo. Dit is het volledige infoblad van die avond. Alle wijnen die we ooit proefden staan in onze [wijncatalogus](#).

De geproefde wijnen

Wijnhuis	Wijn	Druiven	Streek	Jaar
Quinta de Soalheiro	Alvarinho	Alvarinho	Vinho Verde	2022
Anselmo Mendes Parcela Unica		Alvarinho	Vinho Verde	2019

Wijnhuis	Wijn	Druiven	Streek	Jaar
Luis Seabra Vinhos	Xisto iLimitado branco	Blend	Douro	2021
Quinta da Pellada	Quinta de Saes Reserva branco	Blend	Dão	2022
Pato Wouters	Dinamica	Bical & Arinto	Bairrada	2022
XXVI Talhas	Branco do Tarecco	Blend	Alentejo	2022

Woord vooraf

Graag heet ik iedereen van harte welkom op de eerste proeverij van het nieuwe wijnjaar. Ik hoop dat jullie er een deugddoende vakantie op zitten hebben, met goed weer, lekker eten en uiteraard heerlijke wijnen.

Zoals jullie weten, blijven we het hele jaar in de Zuiderse sferen, bedoeling is om niet de voor de hand liggende streken toe te lichten. Maar juist op zoek te gaan naar de minder gekende pareltjes rond de Middellandse Zee.

Aanmeren doen we vanavond in Portugal. Dit land staat uiteraard bekend om z'n heerlijke portwijnen. Maar wist je dat dit land al meer dan 2000 jaar traditie heeft in het wijnmaken? Dat ze meer dan 300 verschillende druivensoorten hebben? En dit in combinatie met hun grote variëteit aan ondergronden en uiteenlopende klimaten, kan het bijna niet anders dan dat er hier unieke wijnen geproduceerd worden.

Ik heb vandaag getracht om 6 wijnen te selecteren, die een mooie impressie moeten geven van wat Portugal ons qua witte wijn te bieden heeft.

Voor wie na de proeverij nog honger heeft, staat er een echte Belgische klassieker op het menu: mosselen met friet! Ik raad zeker aan om nog wat wijn over te laten, om zo op zoek te gaan naar de ideale combinatie wijn-gerecht.

Ik wens jullie een aangename degustatie.

Jens

Geschiedenis

Voor de oorsprong van de wijnbouw in Portugal moeten we teruggaan tot 2000-1000 v.Chr. In die tijd waren de Feniciërs (afkomstig uit Fenicië, het huidige Libanon) de belangrijkste en succesvolste zeevaarders rond de Middellandse Zee. Het waren zij die de eerste wijnstokken uit hun streek naar Portugal meebrachten.

Maar de wijngaarden zijn pas rond het jaar 0 in grote getale verspreid geraakt. Dit onder het bewind van de Romeinen. Zij introduceerden nieuwe wijnbouwtechnieken in de streek, waardoor ze zo de wijnproductie bevorderden.

Na de val van het Romeinse Rijk, rond de 5e-7e eeuw, kwamen de Moren aan de macht. Onder islamitische heerschappij werd de wijnbouw slechts in beperkte mate voortgezet.

In de 12e-13e eeuw werden de Moren, met hulp van de tempeliers van de Christen Orde (onder direct bevel van de paus), verdreven uit Portugal. En ja hoor, de christenen lusten wijn. De wijnbouw begon opnieuw te floreren, en er werden nieuwe wijnstokken geïntroduceerd, waaronder de bekende Portugese druivensoorten zoals Touriga Nacional en Castelao. Hiervan wordt doorgaans rode wijn gemaakt, dus deze staan vanavond helaas niet op het programma.

In de 18e eeuw ontstond er een bloeiende handel met voornamelijk Engeland en Nederland. Doordat Portugal veel koloniën had in Azië (Goa, Macau), in Afrika (Angola, Mozambique, Kaapverdische eilanden) en in Zuid-Amerika (Brazilië) waren kruiden een belangrijk exportproduct. Het woord thee, in het Engels 'tea', komt van de letters TEA die op de kisten met kruiden stonden, welke de Portugezen verkochten aan de Engelsen: Transporte de Erves Aromaticas: TEA.

In de 18e eeuw werden de Franse wijnen door de Engelsen geboycot vanwege de vele oorlogen tussen beide landen. De Engelsen gingen op zoek naar een alternatief en kwamen zo terecht in de huidige portstreek. Ze vonden daar de nu zo geliefde zoete wijn, port. Welke in 1756 de eerste wettelijk beschermde naam van heel Europa werd, dit zowel qua naam als qua streek. Het duurde tot in de 20e eeuw vooraleer andere wijnstreken in Portugal diezelfde status kregen.

Tijdens de 19e eeuw verwoestte de druifluisplaag (phylloxera) wijngaarden in heel Europa, Portugal was hier geen uitzondering op. Het duurde meer dan 50 jaar voordat nieuwe druivenstruiken konden worden geplant.

Tijdens de dictatuur van Salazar (1889-1970) werden creativiteit en ambitie de kop ingedrukt. De vele wijngaarden werden omgebouwd tot landbouwgrond om graan te telen. Het was een erg donkere periode voor het land.

Na de Anjerrevolutie in 1974 ontstond er weer vooruitgang. De mensen konden eindelijk weer doen waar ze decennialang van gedroomd hadden. Wijn maken was een van deze dromen, en vele graanvelden werden opnieuw omgetoverd tot wijngaarden. Helaas was de kwaliteit meestal ondermaats. Verder dan de landsgrenzen kwam hun wijn dan ook niet meer.

In 1986 trad Portugal toe tot de EU. De landbouw en dus ook de wijnbouw kon rekenen op grote financiële steun. Met het Europese geld werd er volop geïnvesteerd in het moderniseren van de wijnbedrijven en wijngaarden. Hierdoor is sindsdien, van jaar tot jaar, de kwaliteit van wijn aanzienlijk gestegen.

Vandaag is Portugal uitgegroeid tot een belangrijke producent van kwaliteitswijnen. Het land staat bekend om zijn diverse druivensoorten en wijnstijlen waaronder port, madeira, vinho verde en verschillende DOP-gebieden (Denominação de Origem Protegida).

Regelgeving

Portugal heeft een overzichtelijk systeem van gecontroleerde herkomstbenamingen ontwikkeld conform Europees model. Portugal kent drie categorieën.

DOP, Denominação de Origem Protegida (voorheen DOC:

Denominação de Origem Controlada). Betekent dat de wijn afkomstig is uit een strikt afgebakend geografisch gebied met aanbevolen en toegestane druiven en maximale opbrengsten aan wijnstok (om de kwaliteit te controleren). Technisch zijn er 31 DOP's in Portugal, hoewel 2 ervan overlappen, waardoor het er 29 lijken.

IPR, Indicação de Proveniência Regulamentada. Hierbij gaat het om het gebied waar de wijn uit komt. Als een wijn een DOP wil worden, moet de wijn eerst vijf oogstjaren in deze categorie blijven.

IGP, Vinho Regional / Indicação Geográfica (voorheen VR: Vinho Regional). Het geheel van Portugal is verdeeld in 14 regionale wijngebieden ("vinho regional"), die minder strenge regels hebben voor het controleren van de soorten druiventeelt en de maximale opbrengsten aan wijnranken. Hoewel dit impliceert dat de wijnen niet van zo hoge kwaliteit zijn, gebruiken veel creatieve en baanbrekende producenten in Portugal de Vinho Regional-aanduiding om uitstekende wijnen te maken met druiven of mengsels die niet zijn toegestaan in DOP. Alle IGP-wijnen moeten een minimum van 85% van de in de regio geteelde druiven bevatten. Een breed scala aan druivensoorten is toegestaan in elke IGP, en een minimum alcoholgehalte is bedongen. IGP-wijnen worden vaak geproduceerd in DOP-regio's, omdat wijnmakers ervoor kiezen wijnen te maken die niet aan alle DOP-regels voldoen.

Vinho de Portugal. De meest elementaire indeling van de Portugese tafelwijn. De kans is klein dat je deze buiten Portugal zal zien.

Daarnaast kan er bij een DOP-wijn nog een aantal extra kwaliteitsaanduidingen gebruikt worden:

- **Reserva** — een vatlagereing van minimaal 2 jaar voor witte wijnen en 3 jaar voor rode wijnen.
- **Garrafeira** — voor witte wijnen met minimaal anderhalf jaar vatlagereing en 9 maanden flesrijping. Rode wijnen moeten minimaal 2 jaar vatlagereing en 2 jaar flesrijping hebben. Ook geldt er bij rode wijnen een minimaal alcoholpercentage van 12,5%.
- **Nobre** — voor witte wijnen met minimaal 2 jaar vatlagereing en 4 jaar voor rode wijnen.

Wijnstreken

Vinho Verde. De Vinho Verde-regio is vooral bekend om zijn witte wijnen, maar er worden ook rode en roséwijnen geproduceerd, maar dan in veel kleinere mate. De naam "Vinho Verde" betekent eigenlijk "groene wijn" in het Portugees, maar verwijst eerder naar de jeugdige, frisse stijl (met soms een lichte sprankel) van de wijnen dan naar de kleur. Deze wijnen zijn vaak geschikt als aperitief of als begeleiding bij visgerechten, schaal- en schelpdieren. Het klimaat in de streek wordt sterk beïnvloed door de nabijheid van de oceaan. Het heeft een maritiem klimaat dat wordt gekenmerkt door milde winters en koele zomers. Dit klimaat zorgt voor een lang groeiseizoen en voldoende neerslag gedurende het jaar. De neerslag draagt bij aan de frisheid en levendigheid van de wijnen en natuurlijk aan de groene, weelderige omgeving waarin de wijngaarden gedijen. De bodems zijn gevarieerd, maar zijn vaak rijk aan graniet en

leisteën, wat zorgt voor complexiteit in de wijn.

Douro. De Douro-wijnstreek is een van de meest prestigieuze en historische wijngebieden in Portugal (de portstreek). Het is beroemd om zijn prachtige terrasvormige wijngaarden, die tot de oudste ter wereld behoren en die zijn opgenomen op de UNESCO-werelderfgoedlijst. Deze terrassen zijn aangelegd langs de steile hellingen van de Dourovallei en spelen een cruciale rol bij de wijnbouw in het gebied. Het heeft een continentaal klimaat met warme droge zomers en koude natte winters. De grote temperatuurverschillen tussen dag en nacht dragen bij aan de rijpheid en complexiteit van de druiven. De bodems zijn gevarieerd, waaronder leisteën, graniet en klei.

Dão. De Dão-wijnstreek heeft de afgelopen decennia veel aandacht getrokken van wijnproducenten vanwege de potentiële kwaliteit van de wijnen en het vermogen om wijnen te produceren die zowel jong als gerijpt gedronken kunnen worden. Het heeft eveneens een continentaal klimaat met warme droge zomers en koude natte winters. De regio wordt beschermd tegen de invloeden van de Atlantische Oceaan door de omliggende bergen. De bodems in de Dão zijn voornamelijk granietachtig, wat een uitstekende drainage en een goede luchtcirculatie bevordert. De witte Dão-wijnen worden meestal gemaakt van de encruzado-druif, welke frisheid en levendigheid vertonen met citrusaroma's. De rode wijnen zijn vrij divers, van wijnen met stevige tannines tot wijnen die niet zouden misstaan tussen de Bourgognes.

Bairrada. De Bairrada-wijnstreek staat bekend om haar unieke wijnen en haar inzet voor inheemse druivensoorten. De combinatie van het

specifieke klimaat, terroir en druivensoorten geeft de wijnen uit Bairrada een eigen identiteit. De Bairrada heeft een maritiem klimaat met milde, vochtige winters en warme, droge zomers. De bodems variëren van kleiachtig tot kalksteen, leisteen en zand. De rode wijnen worden vooral gemaakt van de бага-druif, deze hebben krachtige tannines en tonen van rood fruit en kruiden. De witte wijnen, hoewel minder prominent aanwezig, zijn vaak op basis van de bical-druif welke een frisse fruitige wijn oplevert.

Beira. Het klimaat in de Beira-wijnstreek varieert sterk naargelang de specifieke subregio. Over het algemeen kunnen we zeggen dat het klimaat hier continentale invloeden heeft (warme zomers, koude winters). De ondergrond is divers, van graniet tot lei- en zandsteen. De Beira-wijnstreek is een gevarieerde en opkomende wijnregio in Portugal. Vanwege de geografische verscheidenheid kunnen wijnliefhebbers hier een breed scala aan smaken en stijlen ontdekken. De meeste wijnen zijn erg interessant en vaak van experimentele aard, omdat de wijnbouwers vaak druiven gebruiken die volgens de regelgeving niet zijn toegestaan. In het hele gebied worden er vooral rode wijnen geproduceerd.

Lisboa. Voorheen bekend als Estremadura, is een wijnregio in Portugal die zich uitstrekt rondom de hoofdstad Lissabon. De naamswijziging kwam er om verwarring met de gelijknamige dorre Spaanse regio te voorkomen. Deze regio heeft een maritiem klimaat met milde winters en warme, maar niet te hete zomers. De ondergronden zijn voornamelijk kalk, klei, zand en graniet. Het gebied produceert volle rode, kruidige wijnen en frisse en fruitige witte wijnen. De typische druivensoorten zijn

Touriga Nacional, Castelao en Fernao Pires.

Tejo. De Tejo-wijnstreek heeft in de afgelopen jaren steeds meer erkenning gekregen vanwege de kwaliteit van zijn wijnen en de inspanningen van wijnproducenten om traditionele druivenrassen te behouden en innovatieve wijnen te produceren. De combinatie van verschillende klimaatinvloeden en terroirs maakt het mogelijk om wijnen te produceren die zowel toegankelijk als complex zijn. Voorheen stond deze streek bekend om zijn massaproductie, maar momenteel zijn er heel wat ambitieuze wijnmakers die uitstekende wijnen produceren.

Setúbal. De Setúbal-wijnstreek is beroemd om zijn Muscat of Setúbal-wijnen, die worden beschouwd als een van de beste versterkte wijnen van Portugal. De combinatie van het mediterrane klimaat, de nabijheid van de oceaan en de specifieke druivensoort resulteert in wijnen met een rijke smaak en aroma's. Deze wijnen worden vaak als dessertwijnen genoten, maar kunnen ook goed samengaan met kaas.

Alentejo. De Alentejo-wijnstreek, gelegen in het zuiden van Portugal, is een van de meest uitgestrekte en productieve wijngebieden van het land. Deze streek heeft de afgelopen decennia veel erkenning gekregen vanwege de kwaliteit van zijn wijnen. De warme, droge zomers en de uitgestrekte wijngaarden maken dit gebied ideaal voor wijnbouw. De wijnen hebben een groeiende populariteit in binnen- en buitenland. De regio biedt een scala aan wijnstijlen en smaken, waardoor het een interessante en bloeiende wijnbestemming is. De rode wijnen zijn jong, zeer fruitig en zijn al snel drinkbaar. De witte wijnen gisten zonder schil en worden best ook jong gedronken.

Algarve. Hoewel de Algarve niet zo bekend staat om zijn wijnen als sommige andere regio's, heeft de wijnproductie hier de afgelopen jaren een gestage groei doorgemaakt. De combinatie van het milde mediterrane klimaat en de diversiteit in terroirs biedt goede mogelijkheden voor wijnbouw. De rode wijnen zijn in de meerderheid, deze zijn iets hoger in alcohol en lager in aciditeit. De witte wijnen zijn fris en zacht, ook deze zijn iets lager in zuurte.

Azoren. Het is een unieke en relatief kleine wijnregio. De Azoren zijn een groep vulkanische eilanden in de Atlantische Oceaan. De bodems variëren van zwart basalt tot meer zanderige kalkhoudende bodems. Deze vulkanische terroirs dragen bij aan de unieke smaakprofielen van deze wijnen.

Madeira. De wijnstreek bevindt zich op het eiland Madeira. Deze wijnen worden vaak genoten als aperitief, dessertwijn of zelfs als onderdeel van cocktails. Ze hebben een complexe smaak, variërend van noten en gedroogd fruit tot hints van karamel en kruiden. De unieke rijpingsmethode van madeirawijnen, waarbij ze worden blootgesteld aan warmte en oxidatie, geeft ze hun karakteristieke smaak en duurzaamheid.

Druiven

Doordat Portugal meer dan 300 inheemse druiven telt, heb ik me hieronder beperkt tot de druiven die we terugvinden in de wijnen van deze avond.

Alvarinho. De alvarinho-druif, ook bekend als albariño in Spanje, is een inheems wit druivenras. Deze druif staat bekend om zijn uitstekende kwaliteit, en wordt vaak geprezen om zijn aromatische expressie en frisheid. Aroma en smaak: citrus en limoen, aangevuld met florale tonen van bloesems, hints van perzik en abrikoos.

Rabigato. Rabigato is een inheemse Portugese druivensoort die bekend staat om zijn hoge zuurgraad en uitstekende aromatisch potentieel. De druiven hebben een dikke schil en kunnen goed omgaan met warme, droge omstandigheden zoals onder andere in de Dourostreek. Aroma en smaak: aroma van citrusvruchten, groene appel en witte bloesem. Soms minerale tonen en hints van kruiden.

Viosinho. Deze druif wordt voornamelijk geteeld in de Dourovallei. Deze druiven hebben vaak aroma's van citrus, groene appel en perzik, evenals bloemige tonen van witte bloesems.

Gouveio. Deze druif wordt meestal gebruikt voor productie van droge witte wijnen die vaak als fris en levendig worden beschouwd. Het wordt ook gebruikt in blends, vooral in de Douro, waar het bijdraagt aan de complexiteit en de zuurtegraad. Aroma's van citrus, tropisch fruit en zachte kruidige tonen.

Bical. Deze druif wordt vooral gebruikt voor de productie van droge witte wijnen. Deze wijnen zijn vaak levendig en verfrissend, met een goede zuurtegraad. De wijnen zijn meestal iets hoger in alcohol. Schilcontact voor fermentatie schijnt echter een licht zeep-bloemachtig aroma te geven. De druif wordt vaak gebruikt om mousserende wijnen te

produceren.

Arinto. Arinto wordt voornamelijk gebruikt voor de productie van droge witte wijnen. Deze wijnen zijn populair vanwege hun frisheid, zuiverheid en het vermogen om de lokale terroir te weerspiegelen. Arinto wordt vaak geblend met andere inheemse druivenrassen om wijnen te creëren die zowel karakteristiek als complex zijn. Kenmerkend voor deze druif is dat hij heel goed zijn zuurgehalte kan behouden tijdens warme zomers. In de neus vind je citrus en perzik terug.

Encruzado. Wordt gebruikt voor de productie van droge witte wijnen. Deze druiven zorgen voor structuur en complexiteit. Wijnen van deze druiven hebben vaak potentieel om bewaarwijnen te worden met een fruitig aroma.

Antão Vaz. Deze wijnen variëren van licht en verfrissend tot vol en complex. Ze hebben vaak een aangename zoetheid in de smaak, die goed in balans wordt gehouden door de zuurtegraad. Deze druif wordt vaak gecombineerd met de arinto-druif. Deze druif is geschikt om op eiken vaten te leggen.

Roupeiro. Deze druif produceert wijnen die variëren van licht en verfrissend tot vol en complex. Ze hebben vaak een uitstekende zuurtegraad, maar zijn toch goed in balans. In de neus vinden we citrus en honing. Het produceert meestal wijnen die jong mogen gedronken worden.

Bespreking van de wijnen

Quinta de Soalheiro Alvarinho 2022

Vinho Verde

De familie Cerdeira was in 1982 de eerste om terug aan te knopen bij de traditie van kwaliteitswijnen op basis van de lokale alvarinho-druif. João Antonio Cerdeira plantte daartoe de eerste stokken in 1974 en het zijn die oude wingerds die vandaag nog steeds de druiven leveren voor de topcuvée 'Primeiras Vinhas'. Soalheiro groeide uit tot een begrip.

Al is Soalheiro nog steeds een klein familiedomein, met een jaarlijkse productie van 200.000 flessen, er is geen kwaliteitsrestaurant in Portugal waar de wijn niet op de kaart staat. Ook in België hebben velen van de beste chefs Soalheiro al gecombineerd met hun gerechten. Soalheiro levert elk jaar uitstekende alvarinho af, die rijkdom combineert met ontzettend veel frisheid en erg complex is. Moeilijk te weerstaan in z'n jeugd, maar nog veel lekkerder na 5 à 10 jaar flesrijping.

Soalheiro Alvarinho is afkomstig van wijngaarden die zijn geplant in bodems van granietoorsprong, tussen 100 en 200 meter boven zeeniveau. Het bestaat uit een gebied met een bepaald microklimaat dat unieke kenmerken aan de variëteit albariño geeft. Er wordt te allen tijde biologische landbouw bedreven die rekening houdt met de biodiversiteit van het gebied. Bij de oogst worden de druiven met de hand geoogst in kleine dozen van 15 kg en direct overgebracht naar de wijnmakerij. In de wijnmakerij wordt de most na het persen van de druiven gedurende 48 uur bij lage temperatuur gedecanteerd. Daarna wordt alcoholische gisting uitgevoerd met geselecteerde gisten bij een gecontroleerde

temperatuur. Nadat de wijn gestabiliseerd is, wordt hij gebotteld en blijft hij een tijdje in de kelder staan totdat hij op de markt wordt gebracht.

Druiven 100% Alvarinho

Terroir granietbodems

Kleur helder, licht groene schijn

Aroma citrus, mineraliteit, tropisch fruit

Smaak citrus in de mond, licht zuurtje. Middelmattige afdronk

Aan tafel ideaal als aperitief of bij vis- of gevogeltegerechten

Anselmo Mendes Parcela Unica 2019

Vinho Verde

Anselmo Mendes is misschien wel de maatstaf voor de beste alvarinho. Geweldige jaargangen kunnen na een paar jaar in de kelder een zeer mooie complexiteit ontwikkelen. De druiven worden alleen verbouwd in Monção en Melgaço, de wijnstokken groeien op zonnige hellingen op arme granieten bodems, dit levert zeer minerale wijnen op met body en structuur met behoud van veel frisheid.

Ontwikkeld door de "paus" van Vinho Verde en een van zijn beste wijnmakers, Anselmo Mendes. Parcela Unica is ongetwijfeld de grote wijn in zijn assortiment, en ook een van de beste witte wijnen van het land. Hij wordt alleen geproduceerd in de beste jaren, wanneer Anselmo gelooft dat de vintage een uitzonderlijke wijn zal opleveren. Jarenlang vinificeerde Anselmo druiven van de meest veelbelovende percelen in afzonderlijke batches. Jaar na jaar is één perceel consequent superieur

gebleken aan de rest. In 2009 besloot Anselmo dit perceel voor het eerst afzonderlijk te bottelen. Met Parcela Unica bereikte hij een hoogtepunt in de geschiedenis van de beste alvarinho's. Sindsdien verkoopt hij slechts in uitzonderlijke jaren een strenge selectie van minder dan 3.000 flessen.

In de neus ontwikkelt deze cuvée een grote aromatische rijkdom, gedomineerd door tonen van honing, gezouten boter en gekonfijte citrusvruchten. Zeer mineraal, het biedt vet en levendigheid in de mond, vergezeld van grote zuiverheid, evenals zilte en gejodeerde tonen.

Na de pluk worden ze ontsieeld en heel zachtjes geperst. De alcoholische vergisting vindt plaats in Franse eikenhouten vaten van 400 liter. Daarna rijpt de wijn nog negen maanden 'sur lie' met regelmatige bâtonnage.

Door deze wijnmaaktechnieken wordt de wijn iets ronder van smaak en wint hij aan complexiteit. De wijn rijpt vervolgens nog een jaar in de fles alvorens deze op de markt verschijnt. Net als de Tempo-cuvée van Anselmo Mendes is ook deze wijn een vinho verde voor gevorderden. Een wijn met een zinderende mineraliteit en een geweldig lange afdronk.

Druiven 100% Alvarinho

Terroir arme granieten bodems

Lagering Franse eikenhouten vaten van 400 l

Kleur helder licht

Aroma honing, boter, gekonfijt fruit, citrus, hazelnoot, appel

Smaak mineraal, evenwichtig, talmende afdronk

ideaal bij gegrilde vette visgerechten zoals zalm en
Aan zeevruchten, oesters of kreeft gratineerd, inktvis, tonijn,
tafel geroosterde witvleesgerechten zoals kipsalade met amandelen.
Gerechten met eend. Ook lekker bij asperges in botersaus

Luis Seabra Xisto iLimitado Branco 2021

Douro

Luis Seabra is een van de voorvechters van stille witte en rode Douro, versus de portwijnen waar de regio van oudsher bekend om staat. Zijn elegante, minimalistische terroirwijnen zijn een begrip.

Luis' Xisto iLimitado Branco is zijn witte visitekaartje, en kan worden opgevat als zijn 'village'. De wijn is gemaakt van autochtone druivenrassen als rabigato, viosinho en gouveio. Ze worden geoogst in verschillende wijngaarden, die als gemene deler een bodem van schist (xisto, te vergelijken met leisteen) hebben. Precies dat laatste wil Luis tot uitdrukking brengen in deze branco. Daarom grijpt hij zo min mogelijk in in het wijnmaakproces.

De vergisting laat hij spontaan verlopen middels de op de druif aanwezige gisten. Vervolgens rijpt de wijn in grote, gebruikte eikenhouten vaten en in roestvrijstalen tanks. Deze werkwijze levert een fantastische witte Douro op, die zich laat kenmerken door spanning, focus en finesse. Een fantastische introductie in witte Douro, een nieuwe stijl!

Druiven Viosinho, Gouveio, Rabigato

Terroir schist (modder wordt onder hoge druk en warmte kleisteen, dan schalie, dan leisteen en dan schist)

Kleur helder licht, citroengeel

Aroma citrus, peer, toast, lichte eik, leisteen

Smaak citrus, mooi in evenwicht, licht zuurtje, licht bittertje, middelmattige afdronk

Aan tafel verfijnde, soepele, droge witte wijn om zo te drinken. Heel mooi bij gekookte mosselen of andere schelpdieren, gegrilde tonijn, pasta met kip of zachte kaas

Quinta da Pellada Quinta de Saes Reserva Branco 2022

Dão

Alvaro wordt beschouwd als een van de meest toonaangevende wijnmakers van Portugal. Hij zette haast in zijn eentje de fantastische Dão-regio weer op de kaart. In zijn jonge jaren leek hij nochtans af te stevenen op een carrière in de hoofdstad als burgerlijk ingenieur. Maar al vrij vroeg besloot hij terug te keren naar zijn roots in Pinhanços, het kleine dorpje aan de voet van het Estrela-gebergte en midden in de beste subregio van de appellatie Dão.

Alvaro verkocht in de beginjaren zijn druiven aan de lokale coöperatieve. Dat was wat nagenoeg iedereen in de regio deed. Het werd sterk aangemoedigd ten tijde van het regime van Salazar, maar ook na de revolutie van 1974 bleven de meesten het gewoon verder doen.

Hijzelf kon zich echter niet verzoenen met de lage kwaliteit van deze wijnen. Daarom besloot hij eind de jaren 1980 om zijn eigen wijn te gaan produceren. Al snel werd duidelijk dat hij heel goed aanvoelde hoe hij het beste uit zijn druiven kon halen. Zo slaagde hij erin om op heel korte tijd de Dão-regio opnieuw een eigen identiteit aan te meten. Ondertussen laten Alvaro en zijn dochter Maria de regio met hun elegante wijnen schitteren als weleer. Om het potentieel van de Dão een breder draagvlak te geven ondersteunde Alvaro ook volop talentvolle, jonge wijnmakers en trok hij enkele zwaargewichten uit andere regio's aan om mee hun schouders onder de Dão te zetten.

De grote troeven van de Dão zijn het zachte klimaat, een waaier aan lokale druivenrassen en uitstekende granietbodems. De combinatie van die drie laat toe om wijnen met een haast bourgondische finesse te produceren die bovendien uitstekend verouderen.

Druiven 50% Encruzado en 50% Cerceal + Bical

Terroir granietbodem

Lagering korte rijping in inox vaten (kleine 3 maanden)

Kleur helder, licht

Aroma meloen, appel

Smaak boter, lichte mineraliteit en een klein zuurtje. Middelmattige afdronk

Aan tafel ideaal als aperitief, lekker bij gegrilde vis en zeevruchten, bij salades, quiches en bij Aziatische gerechten waaronder ook sushi en sashimi

Pato Wouters Dinamica 2022

Bairrada

Na haar studies ging Filipa eerst de lucht buiten Portugal opsnuiven en assisteerde achtereenvolgens bij Château Cantenac Brown in Bordeaux, Finca Flichman in Argentinië en Leeuwin Estate in Australië.

In 2001 produceerde ze haar eerste wijnen onder eigen label; in de naam die ze voor haar eerste wijn koos ('Ensaaios' betekent 'essay') lag meteen haar plan vervat om er een studieproject van te maken. Filipa was immers gefascineerd door de vele kleine percelen met elk hun eigen karakteristieken die zo typisch zijn voor de streek waar ze haar vader al die jaren zag wijn maken, de Bairrada.

Ze kocht zelf geen wijngaarden, maar ging spreken met een aantal eigenaars van percelen die haar interesseerden en wist hen te overhalen om de druiven niet langer aan de coöperatieve te verkopen. Ze begeleidde hen doorheen de groeicyclus alsof het haar eigen wijngaarden waren en kocht bij de oogst de druiven op. Daarnaast bouwde ze stap voor stap haar eigen keldertje op en ontwikkelde haar eigen wijnpers. Ze experimenteerde naar hartenlust met nieuwe technieken op het vlak van vinificatie. Inmiddels heeft ze haar eigen stijl en maakt ze wijnen met oog voor de traditie van haar geboortestreek, maar steeds met een heel hoge drinkbaarheidsfactor. Sinds ze bijgestaan wordt door haar echtgenoot William Wouters, voormalig beste sommelier van België en jarenlang uitbater van wijnrestaurant Pazzo in Antwerpen, hebben hun creaties alleen nog maar aan precisie gewonnen.

De Dinamica Bical is een heerlijke combinatie van de frisse arinto met de verfijnde bical. Minerale aroma's met een karakteristieke romigheid gegeven door de bical, elegant en vol van smaak en behoud van een goede zuurgraad, een dichtheid en structuur die kenmerkend zijn voor een grote witte wijn uit de grote kalksteenstreken.

Druiven 80% Bical en 20% Arinto

Terroir kalksteen

handmatige oogst, gebruik van druifeigen gisten, 90% gisting

Lagering in roestvrije tanks en 10% in gebruikte Franse eiken vaten.

Daarna 6 maanden rijping 'sur lie'

Kleur helder, licht, iets geler dan de anderen

Aroma mineraliteit, appel, peer, limoen, perzik

Smaak fris, zacht bittertje. Ziltige middelmatige tot lange afdronk

Aan
tafel
ideaal bij zeevruchten of sardines, olijven, gerookte vis,
artisjok, venkel, gegrilde groenten, ceviche, schapen- en
geitenkaas

XXVI Talhas Branco do Tarecco 2022

Alentejo

Schrijnwerker Daniel had tijdens zijn leven 26 oude amforen verzameld in zijn atelier in Vila Alva, een dorpje in de zuidelijke Alentejo. Hij combineerde het timmerwerk met wijn maken die hij dan lokaal verkocht. Dat Daniel zijn wijn in terracotta amforen (ter plaatse vinho de talha genoemd) maakte, hoeft niet te verbazen. Het was de werkwijze die de

Romeinen meer dan 2000 jaar geleden in Portugal introduceerden en die in enkele dorpen in Alentejo bewaard bleef.

In 1990 overleed Daniel en werd het stil in de kelder. Tot enkele jonge dorpelingen besloten de kelder te renoveren. Nu maken ze er sinds 2018 weer wijn volgens de oude traditie. De licht gekneusde druiven worden met schillen en steeltjes in de amforen gegooid. Zonder enige inmenging begint het sap te gisten. Naar het eind van de gisting wordt de amfoor bovenaan afgesloten om oxidatie te vermijden. De massa van schillen en steeltjes zakt geleidelijk aan naar beneden. Wanneer de wijn voldoende gerijpt heeft, wordt hij afgetapt via een kraantje onderaan de amfoor. De gezakte schillenmassa zorgt daarbij voor een natuurlijke filtering.

De ideale mix van omstandigheden. Het is geen toeval dat de wijnbouw zich ontwikkelde in de buurt van Vidigueira. Hier stuit de koele zeebries en de mist uit de Atlantische Oceaan op een eerste obstakel vanaf de kust. De Serra do Mendro, een 400 m hoge heuvelrug, strekt zich uit net boven Vidigueira en vormt zo de grens tussen Alto en Baixo Alentejo. Door de invloed van de oceaan te vangen, heersen hier opvallend koelere groeiomstandigheden voor druiven dan elders in Alentejo; zelfs in die mate dat Vidigueira bij de lokale bevolking bekend staat als een witte wijnregio. Neem daar nog bij dat het vinifiëren in amforen een zeer zachte extractie in de hand werkt en het resultaat zijn vinhos de talha die in niets lijken op de krachtige, zeer geconcentreerde en vaak alcoholische wijnen die de Alentejo vandaag domineren.

Dit is een amforenwijn in zijn meest pure vorm. Tareco is de naam voor de kleine amforen van 300 liter die de lokale bevolking in Alentejo thuis

heeft staan om wijn voor eigen consumptie te gebruiken.

Druiven Antão Vaz, Perrum, Roupeiro

volledig ontsteeld en lichtjes gekneusd. Fermentatie met maceratie en contact met de schilmassa gedurende twee maanden in kleipotten, zonder temperatuurregeling en met Lagering inheemse gisten. Het werd niet gefilterd of gestabiliseerd. De filtratie gebeurt alleen door de passage van de vloeistof door de schilmassa's die in de talha aanwezig zijn

Kleur strogeel (meest gele van de 6), weinig tranerig, helder

Aroma kalk, mineraliteit, klei, noten, gedroogd fruit, ananas

Smaak mineraliteit, ananas. Talmende afdronk met een licht zuurtje en bittertje